

Гринько Олександр Володимирович, к.е.н, доцент;

Болдирєва Людмила Миколаївна, к.е.н, доцент

м. Полтава, Україна

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Аналіз загальної ситуації в світі свідчить, що економічне зростання дуже нерівномірне і констатоване низькими фінансово-економічними результатами. Навіть активне стимулювання світової економіки впродовж 2008-2015 рр. не дало поштовху до бажаного соціально-економічного розвитку як України, так і передових країн світу в цілому.

На думку Rothschild Wealth Management, найбільш імовірним сценарієм на майбутнє є збереження статус-кво: монетарна політика світових ЦБ залишиться надмя'кою, реальні ставки в більшості західних країн підуть у негативну зону, влада не зважиться на боротьбу з бульбашками на ринках, економічне зростання буде стрибкоподібним і нерівномірним, а заходи бюджетної економії і необхідні реформи не знайдуть належної підтримки. Відбувається зниження вартості паперових грошей, оскільки країни прагнуть конкурувати і підтримувати зростання за рахунок зниження вартості своїх валют – курс євро і ієни знизився більш ніж на 12 % проти американського долара протягом року, курс фунта стерлінгів знизився на 5,9 % [1].

Для України фінансово-економічна ситуація залишається вкрай небезпечною з низки багатьох причин:

- нестабільність на українському валютному ринку (валютний ажіотаж, збільшення спекулятивних операцій);
- невирішеність політичної ситуації (анексія АР Крим, продовження конфронтаційних подій на Сході країни);

- відсутність інформаційної відкритості, прозорості та підзвітності влади суспільству, зокрема необґрунтоване засекречування інформації;

- нездатність уряду прийняти структурні реформи.

Сучасний стан України відображають соціально-економічні показники, які показують відтворювальні цикли і характеризують зміни за досліджуваний період (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка загальноекономічних показників України за 2012-2014 рр. у фактичних цінах [2, с. 11]

Показники	Роки			Відхилення (%) 2014 р. до:	
	2012	2013	2014	2012 р.	2013 р.
Валовий внутрішній продукт, млрд. грн.	1404,7	1465,2	1566,7	111,53	106,93
у розрахунку на одну особу, тис. грн.	32,5	34	36,4	112,00	107,06
Фінансовий результат до оподаткування, млрд. грн.	102,1	33,8	-517,4	-506,76	-1530,77
Індекс продукції промисловості (до попереднього року), %	99,3	95,7	89,9	-9,4 п.п.	-5,8 п.п.
Індекс продукції сільського господарства (до попереднього року), %	96,1	113,6	102,8	6,7 п.п.	-10,8 п.п.
Капітальні інвестиції, млрд. грн.	273,3	249,9	219,4	80,28	87,80
Роздрібний товарооборот підприємств (включаючи ресторанне господарство), млрд. грн.	383,3	409,1	438,3	114,35	107,14
Обсяг реалізованих послуг (включаючи ПДВ), млрд. грн.	313	442,9	360,6	115,21	81,42

Аналіз табл. 1 свідчить, що за 2012-2014 рр. рівень валового внутрішнього продукту збільшився. Так, у 2014 р. він зріс майже на 7% порівняно з 2013 р. і на 11,5 % порівняно з 2012 р. Продовжують зменшуватися індекси продукції промисловості та сільського господарства. Політична нестабільність країни призвела до спаду обсягів капітальних інвестицій. Як позитивне варто відмітити нарощування роздрібного товарообороту вітчизняних підприємств (включаючи ресторанне господарство), що свідчить про фактичне споживання продовольства населенням на рівні раціональних норм. Так, у 2014 р. він зріс на 7,14 % порівняно з 2013 р. і на 14,35% порівняно

з 2012 р. Проте в країні присутнє помітне відставання фактичного споживання м'ясо-молочної та рибної продукції від раціональних норм. Задоволення потреб населення України у продовольстві, у межах його купівельної спроможності забезпечується за рахунок продукції вітчизняного виробництва.

Військові дії та антитерористичні операції на території України призвели до зниження рівня ефективності ресурсів, зокрема прямого знищення і руйнації: промислових потужностей, устаткування, корисних копалин, сировинних, матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів.

Таким чином, напрямами розвитку соціально-економічних процесів в Україні повинні стати:

- схвалення програми соціально-економічного розвитку України на 2016 рік;
- визначення прогнозів основних макропоказників соціально-економічного розвитку України на 2017-2019 роки [3].
- сприяння інтеграції української та європейської економік внаслідок угоди з Європейським Союзом про участь України в програмі «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) до 2020 року» [4];
- розвиток підприємницького середовища, консультаційних та аналітичних послуг, пов'язаних з експортно-імпортною діяльністю підприємств;
- розширення торговельно-економічних зв'язків;
- розроблення законодавства у сфері малого та середнього підприємництва згідно європейських стандартів;
- створення умов для популяризації підприємництва і формування культури бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ситуація у світі найбільш небезпечна з часів Другої світової [Електронний ресурс] / лорд Ротшильд. – Кореспондент.net. – 2015. – Режим

доступу : <http://ua.korrespondent.net/world/3487957-sytuatsiia-u-sviti-naibilsh-nebezpechna-z-chasiv-druhoi-svitovoi-lord-rotshyld>.

2. Збірник «Україна-2014» // Державна служба статистики України; відп. за випуск О.А. Вишневська. – К. : Держстат Держаналітінформ, 2015. – 28 с.

3. Про схвалення «Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2016 рік та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2017-2019 роки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/558-2015-%D0%BF>.

4. Україна приєднається до програми ЄС з розвитку малого та середнього бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/ECONOMICS/ukrayina-priyednayetsya-do-programi-yes-z-rozvitku-malogo-ta-serednogo-biznesu-196546_.html.